

‘Wij luisteren ook naar de grootste schreeuwer’

Op NPO 2 start alweer het tiende seizoen van *Hollandse zaken*. Presentator Cees Grimbergen (1951) over het succes en het maken van een discussieprogramma tijdens een pandemie.

Hoe maak je een discussieprogramma wanneer een virus de wereld beheerst? Moeten we dat wel doen?

Het waren vragen waar presentator Cees Grimbergen en zijn team van het Omroep MAX-programma *Hollandse zaken* mee worstelden toen het nieuwe seizoen zich aandiende.

Sinds 2011 leidt Grimbergen gedurende de zomermaanden het programma live vanuit Hilversum. In een volle studio gaat een aantal mensen met elkaar in discussie over maatschappelijke kwesties en dilemma's. "We hebben er lang over nagedacht," geeft hij toe. "Het publiek is bij ons erg belangrijk. Het zijn omstanders in een arena, die toekijken hoe de sprekers zich redden in een gesprek dat gaat over een belangrijk onderwerp. Nu kan dat dus niet. Maar we vinden het bij Omroep MAX belangrijk dat ook de Nederlandse burger aan het woord komt. We maken het nu in dezelfde stijl, zonder het omringende publiek en in een kleiner decor."

In de afgelopen negen jaar maakte Grimbergen bijna 130 afleveringen, met daarin gesprekken over thema's als relaties, opvoeding, samengestelde gezinnen, liefde, seksualiteit en de dood, maar ook over grote maatschappelijke onderwerpen waarmee iedereen te maken heeft. "Daar gaan we mee door," zegt Grimbergen. "We doen op dit moment research naar (groot)ouderverstoting na en tijdens een vechtscheiding. Dat komt vaker voor dan je denkt. We bereiden ook een gesprek voor over hoe we als maatschappij omgaan met ernstig verwarde mensen, want de zaak tegen Thijs H. komt eraan; de man die zomaar drie mensen doodstak. En uiteraard doen we ook corona gerelateerde onderwerpen. Zo zal 'huidhonger' een mogelijk thema zijn; wat doet het met een mens

als er geen fysieke aanraking mag zijn?"

Dialogoog

Grimbergen realiseerde zich tijdens de voorbereiding dat hij al 35 jaar dit soort praatprogramma's maakt, naast zijn andere journalistieke werk. Bij de lkon begon hij met de jongerenpraatprogramma's *Snuiters* en *Sjappoo*, in de jaren 90 was hij eindredacteur/presentator van het discussieprogramma *Vesuvius*. En voordat hij bij Omroep MAX begon, was hij bij de NCRV elf jaar redacteur/presentator van *Random 10*.

'Ik ben niet tegen een lichtvoetige uitzending, maar ik ben wel een serieuze journalist'

"Deze formule sluit aan bij mijn journalistieke karakter," zegt hij. "Daarin zoek ik de combinatie dialoog met waarheidsvinding." Hij streeft altijd naar onafhankelijkheid. "Ik ben, denk ik, door de jaren heen zorgvuldiger geworden. We doen nóg meer degelijk feitenonderzoek voor een programma, en minder aan franje. Ik ben niet tegen een lichtvoetige uitzending, maar ik ben een serieuzere journalist geworden. Gelukkig is daar bij de publieke omroep nog ruimte voor." Na zijn afscheid bij *Random 10* blikte Grimbergen in een boekje terug op zijn ervaringen bij dat programma. Hij schreef dat de discussies daarin met enige regelmaat hadden bijgedragen aan een prettiger wereld. Dat geldt eveneens voor *Hollandse zaken*, vindt hij. "Doordat mensen luisteren en kijken

naar hun ogenschijnlijke tegenstander ontstaat er begrip voor elkaars standpunten. Het is een mooi journalistiek uitgangspunt dat wij hanteren: zelfs naar de grootste schreeuwer en boosaardige twitteraar moet worden geluisterd. Waarom gaan ze zo tekeer? In veel andere praatprogramma's blijft het 'een dialoog der doven', zoals ik het eens noemde. Wat is er dan een mooier als bij ons mensen wél naar elkaar luisteren en aanvullen. En niet blijven steken in hun eigen argumenten."

Pensioen

De afgelopen jaren maakte Grimbergen eveneens naam met zijn documentairereeks *Zwarte zwanen*, over de duistere wereld van de pensioenverstrekkers. Inmiddels zijn er daar zeven van gemaakt. Zelf is hij de pensioengerechtigde leeftijd al gepasseerd, maar aan stoppen denkt hij nog niet. "Mijn vingers jeuken om het achtste deel te maken, want er is weer zo veel aan de hand in die wereld. Neem nou de investeringen van pensioenfondsen in incassobedrijven en de schuldindustrie: rendement maken over de rug van mensen met schulden. Zeker in deze crisistijd een belangrijk onderwerp." Zijn werk is zijn hobby geworden, hij vindt het nog steeds leuk. "In onze Utrechtse wijk hadden we glazenwasser Johan. Tijdens het ramenlappen kreeg hij een hartaanval, viel van zijn trap en overleed. Afschuwelijk natuurlijk. Over zijn 'sterven in het harnas' schreef ik een column. Dat afscheid van Johan had ook een mooie kant. Ik weet niet of dat mij is gegeven: de laatste adem uitblazen achter mijn toetsenbord. Misschien willen ze me op een moment niet meer. Ik hoop dat ik dat zelf bijtijds inzie. Maar ik loop nu nog over van de ideeën en wordt gelukkig nog altijd gevraagd."

► HOLLANDSE ZAKEN 20.35 NPO 2